

Tüm yönleriyle MALPRAKTİS

- Malpraktis ve Sağlık Hukuku

(Tıbbi Standartlar, Kalite Standartları, Hasta Hekim İlişkisi, Sözleşmesel Sorumluluk, Kusur Tespiti),

- Malpraktis ve Sigorta

(Zorunlu Mesleki Sigorta Kapsamı, Başvuru Süreleri, Sigorta Yazışmaları, Avukat Teminatı, Bilimsel Görüş)

Y. Doç. Dr. Nezih VAROL

Halk Sağlığı ve Adli Tıp Uzmanı

BİRÜNİ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

DÜNYA TABİPLER BİRLİĞİ
TIPTA YANLIŞ UYGULAMA KONULU BİLDİRGESİ
(MALPRACTICE BİLDİRGESİ- 1992)

Doktorun tedavi sırasında;
standart uygulamayı yapmaması,
beceri eksikliği
veya hastaya tedavi vermemesi
ile oluşan zarardır.

Sağlık Hukuku

Sağlık personelinde sorumluluk bilincinin varlığını ortaya koymaya çalışan, bu bilinç içinde hizmetin varlığı ve sunumunda mevzuat oluşturan, standart geliştiren, tıp etiğini yaratan, hukuk bilimi öğretisinde, kişilerin maddi ve manevi değerlerini koruyan, Sağlık ve Hasta Hakları ile Kişilik Haklarının birlikte ele alınmasını sağlayan, disiplinlerarası bir kavramdır.

Bu yaklaşımla, ulusal ve uluslararası kavramları, hukuk alanındaki doktrin ve esasları, bilimsel yöntemlerle dikkate alır,

**TOPLUM
(Hasta)**

Hasta Kabul Sözleşmesi

Vekalet Sözleşmesi

Sağlık Birimi
İFA EDEN

Sağlık Çalışanı
İFA YARDIMCISI

*İş Sözleşmesi
Hizmet sözleşmesi*

Sağlık -Toplum İlişkisi

HEKİM SORUMLULUĞU

Tıbbi Sorumluluk

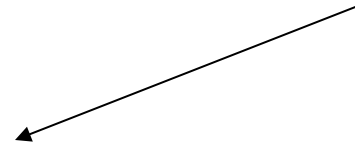
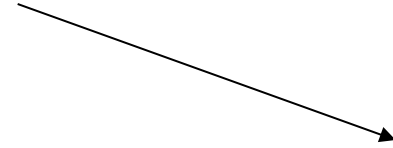

Mesleki Görev

Hukuki Sorumluluk

Mesleki Sanat

Sağlık Hizmetlerinden Doğan Sorumluluk

- **Sözleşmeye Aykırılık**

Tazminat sorumluluğun belirlenmesinde **KUSUR** önemlidir.

- **Haksız Eylem**

Bir fiilin suç sayılabilmesi için suçun unsurlarının oluşması gerekmektedir.

KUSUR TESPİTİ

**Sağlık alışanlarının yasal sorumluluğunun irdelenmesi
Özel olarak tarif edilmemiřtir.**

**hekime ait yargılamalarda, gerekçesiz ve yeterli kanıtlar
oluşmadan verilen kararlar karşısında, yerel mahkemelerin daha
dikkatli davranması Yargıtay içtihatlarına da girmiştir.**

(4 HD. 6.5.1991. gün ve 990/5104 E-991429 K)

Bir hekimin mesleki sorumluluğunun sonradan irdelenmesinde ise en büyük zorluk, hastaya nasıl bir amaçla yaklaştığıdır.?

1. Hastaya yaklaşım...!
2. Tedavi sırası veya sonrasında meydana gelen komplikasyona bağlı olarak hastaya yaklaşım...!
3. Malpraktis sonrası hastaya yaklaşım...!

HASTAYA YAKLAŞIM HASTALIK DAVRANIŞI

NE OLDU ?

Belirti ve bulguları tanımlama çabasıdır.

NEDEN OLDU ?

Etyolojiyi anlama çabasıdır.

NEDEN BANA OLDU ?

Kişinin rahatsızlığı ile davranışları, genetik yapısı, beslenmesi gibi çeşitli özellikleri arasında ilişki kurma çabasıdır.

NEDEN ŞİMDİ OLDU ?

Rahatsızlığın zamanlamasını anlama çabasıdır.

EĞER HİÇBİRŞEY YAPMAZ İSEM BANA NELER OLABİLİR ?

Olası tehlikeleri anlama çabasıdır.

EĞER HİÇBİRŞEY YAPMAZ İSEM ÇEVREMDE NE GİBİ SONUÇLAR ORTAYA ÇIKABİLİR.?

Kişinin sorumluluklarının ve ilişkilerinin ne şekilde etkileneceğini anlama çabasıdır.

NE YAPMALIYIM, YA DA KİMDEN NASIL YARDIM ALMALIYIM ?

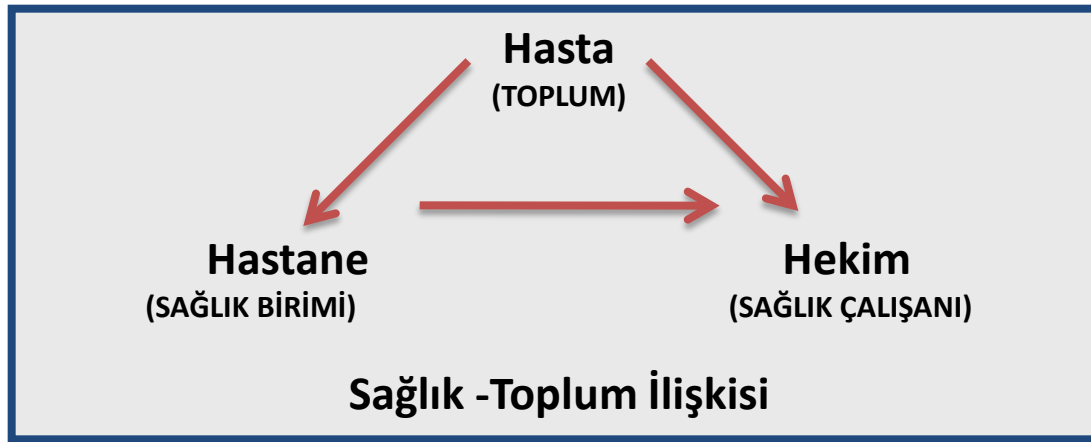
Yeni durum karşısında strateji belirleme çabasıdır.

Lex-artis teorisi olarak ifade edilen bu görüŖe göre suç tipinin belirlenmesi;

sonucun gerekleŖmesinden sonra deęil,

hareketin niteliğine bakılarak yapılan bir değerlendirmeye olmalıdır.

Böylece tıp mesleğinin gereklerine uygun olarak yapılan bir tıbbi müdahale, başarısız sonuçlansa bile müessir bir fiil suç tipini oluŖturmayacaktır

Kabul Sözleşmesi – Hizmet sözleşmesi - Vekâlet Sözleşmesi

Sözleşme Kurulması

MADDE 1- Sözleşme, tarafların iradelerini karşılıklı ve birbirine uygun olarak açıklamalarıyla kurulur. İrade açıklaması, açık veya örtülü olabilir.

Genel Hizmet Sözleşmesi

MADDE 393- Hizmet sözleşmesi, işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle işgörmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşmedir.

Vekalet Sözleşmesi

MADDE 502- Vekâlet sözleşmesi, vekilin vekâlet verenin bir işini görmeyi veya işlemi yapmayı üstlendiği sözleşmedir.

Sağlık Hizmeti

Yapılması gerekenler.

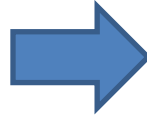

Yapılanlar

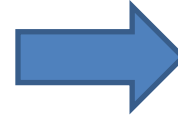
Fark

Var / Yok

Sonuç

Olumlu / Olumsuz

Sorumlu

Yönetim / Kişi

Kusur

Hizmet Kusuru / Kişisel Kusur

Geç Verildi

Kötü Verildi

Hiç Verilmedi

Standartlara aykırı

Beceri eksikliği

El Atmama

Hukuki Süreç

İdari

Disiplin

Ceza

TCK

Suç

Tazminat

İdari Mah

Hukuk Mah.

Sağlık Mevzuatı

Anayasa
Yasa
Tüzük
Yönetmelik
Tebliğ
Genelge
Emir

Sağ.Kuruluşu

Özel Kamu

Standartlar

Sağlık İşletme Standartları

İş Görme
İş Yapma
Görev ve sorumluluklar
Etik davranışlar
Toplumsal Düzen Kuralları

Hekim Açısından Standartlar

Anamnez
Muayene
Tanı
Yorum
Bilgilendirme/Onam
Müdahale
İstenmeyen Komp.
Beklenmeyen komp.
Bakım
Takip
Kontrol

(1) Sağlık Hizmeti

Sağlık Mevzuatı

Anayasa
Yasa
Tüzük
Yönetmelik
Tebliğ
Genelge
Emir

Sağ.Kuruluşu

Özel Kamu

Standartlar

Sağlık İşletme Standartları

İş Görevi
İş Yapma
Görev ve sorumluluklar
Etik davranışlar
Epidemiyolojik Döngü Kuralları

Hekim Açısından Standartlar

Anamnez
Muayene
Tanı
Yorum
Bilgilendirme/Onam
Müdahale
İstenmeyen Komp.
Beklenmeyen komp.
Bakım
Takip
Kontrol

Yapılması gerekenler.

Yapılanlar

Fark

Var / Yok

Sonuç

Olumlu / Olumsuz

Sorumlu

Yönetim / Kişi

Kusur

Hizmet Kusuru / Kişisel Kusur

Geç Verildi
Kötü Verildi
Hiç Verilmedi

Standartlara aykırı
Beceri eksikliği
El Atmama

Hukuki Süreç

İdari / Ceza / Tazminat
Disiplin / TCK / İdari Mah
Suç / Suç / Hukuk Mah.

TIBBİ SÜREÇ

NEDEN – SONUÇ İLİŞKİSİ.

**GALİLEAN YAKLAŞIMINA GÖRE
_NEDEN - SONUÇ İLİŞKİSİNDE
GEREKLİLİK VE YETERLİLİK ARANMALI**

BİR SONUCUN ORTAYA ÇIKMASI İÇİN;

NEDEN HEM GEREKLİ HEM DE YETERLİ OLMALI,

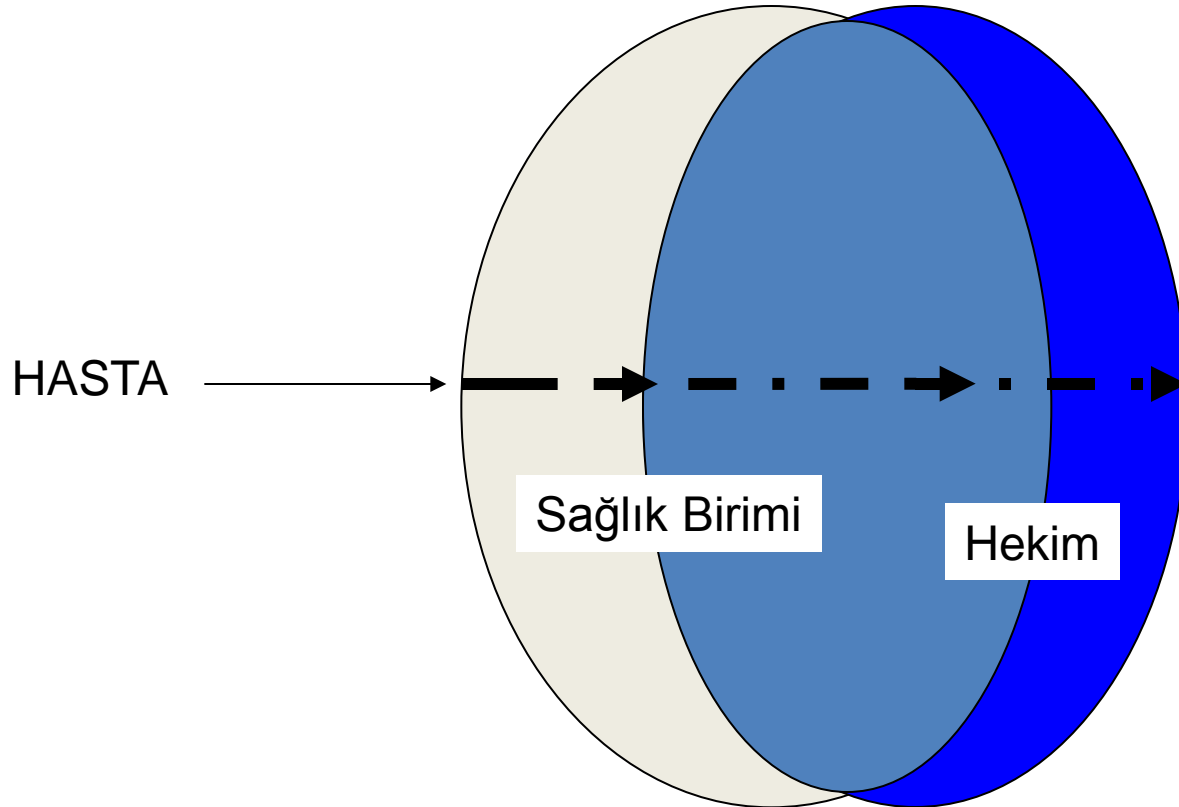
NEDEN GEREKLİ AMA YETERSİZ OLMALI,

NEDEN GEREKSİZ AMA YETERLİ OLMALI,

NEDEN HEM GEREKSİZ HEM DE YETERSİZ OLABİLİR.

- **Sağlık Hizmetinde Amaç**

1. En Kısa Sürede En Yüksek Yarar Sağlamak.
2. Doğru İşin, Doğru Kişi tarafından, Doğru Yapılması,
3. Sözleşmeye Uygun Davranmak

“Hukuka Uygun” hale gelme şartı

- * Tıp sanatını uygulama hak ve yetkisi

Sadakat ve özen borcu içinde yerine getirme

- * Kişinin onamı

Aydınlatılmış –Bilgilendirilmiş Onam

(TCK Md. 26)

HAKKIN KULLANILMASI VE İLGİLİNİN RIZASI

- (1) Hakkını kullanan kimseye ceza verilmez.**
- (2) Kişinin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakkına ilişkin olmak üzere, açıkladığı rızası çerçevesinde işlenen fiilden dolayı kimseye ceza verilmez.**

Sağlık Çalışanının Hakkı

HAKLAR

Fetüs Hakkı = Gebelik süresindeki haklar

Kişilik Hakkı = Sağ olarak tamamıyla doğduğu anda başlar ve ölümlle biter. MK 28/1.

Çocuk Hakkı = 18 yaş altı

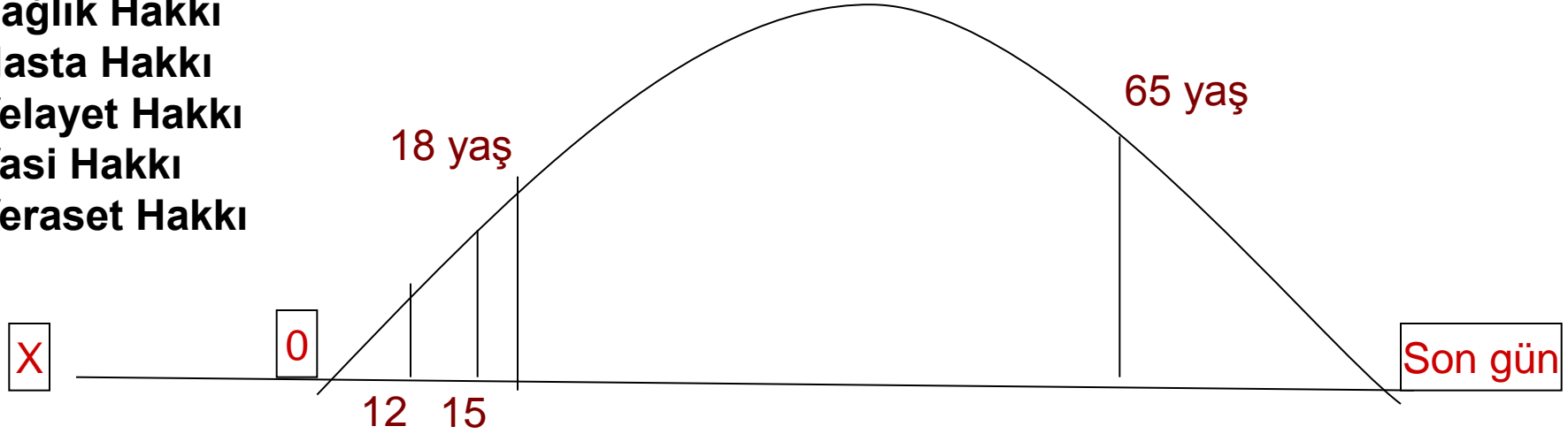
Sağlık Hakkı

Hasta Hakkı

Velayet Hakkı

Vasi Hakkı

Veraset Hakkı

Hak Ehliyeti = Sağ doğmak koşuluyla, ana rahmine düştüğü andan başlar. MK 28/2 .

Her insanın hak ehliyeti vardır. MK.8

Fiil ehliyetine sahip olan kimse, kendi fiilleriyle hak edinebilir ve borç altına girebilir MK.9

Ayırt etme gücüne sahip ve kısıtlı olmayan her **ergin kişinin** fiil ehliyeti vardır. MK.10

Farik ve Mümeyyiz = anlam ve sonuçlarını kavrama yeteneği (12-15 yaş)

Ahlaki Redayet, Ceza Ehliyeti, Hukuki Ehliyet

Ayırt etme gücüne sahip küçükler ve kısıtlılar, yasal temsilcilerinin rızası olmadıkça, kendi işlemleriyle borç altına giremezler. Karşılıksız kazanmada ve

kişiyi sıkı sıkıya bağlı hakları kullanmada bu rıza gerekli değildir. MK.16

Temyiz Kudretine Haiz Olmayan: Ayırt etme gücüne sahip olmayan, fiil ehliyeti olmayan kişi.

TMK/madde 13.- Yaşının küçüklüğü yüzünden veya akıl hastalığı, akıl zayıflığı, sarhoşluk ya da bunlara benzer sebeplerden biriyle akla uygun biçimde davranma yeteneğinden yoksun olmayan herkes, bu kanuna göre ayırt etme gücüne sahiptir.

Yasal Temsilci: Öncelik kanunun öngördüğü durumlardır.

MADDE 495.- Miras bırakanın birinci derece mirasçuları, onun altsoyudur.

Kan Hısımlığı, (TMK 495-501)

Kişinin altsoyu (TMK 495) yani çocuklar –evlat edinilmiş yasal çocuklar dahil- önceliklidir. Evli ise eş, çocuklardan sonra gelir. (TMK 499/1)

Ana ve baba daha sonra (TMK 499/2),

Sonra büyük ana ve büyük baba, en son kardeşler (TMK 499/3)

Kişinin küçük veya kısıtlı kişilerin haklarını korumak üzere mahkeme tarafından atanan kanuni temsilci (vasi).

Velayet: Anne ve/veya babanın, reşit olmamış çocukları üzerindeki (kanundan doğan) eğitim ve terbiye hak ve yetkisidir.

Vesayet: Mahkeme kararı ile tanınmış vasilik, vasi olma durumu

Hak Ehliyeti: Haklara ve borçlara sahip olabilme ehliyetidir.

Fiil Ehliyeti: Bir kimsenin hukuken geçerli iş yapabilme ve haklarını kullanabilme ehliyetidir.

Erginlik; Fiil ehliyetinin varlığı için gerekli olan bir diğer şartta kişinin reşit (ergin) olmasıdır.

Türk Hukuku'nda yaş erginliği 18 olarak kabul edilir. Kişi 18 yaşını doldurunca ergin olur ve eğer diğer şartlar da varsa fiil ehliyetine sahip olur.

"Erginlik 18 yaşın doldurulmasıyla başlar." ve "evlenme kişiyi ergin kılar." (TMK,m.11)

- “Kanun, özüyle ve sözüyle deđindiđi bütün konularda uygulanır.
- Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa, hakim örf ve adetlere göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsa nasıl bir kural koyacak idiye ona göre karar verir.
- Hakim karar verirken bilimsel görüşlerden ve yargı kararlarından yararlanır.

TMK 1. madde

“Kanunda aksine bir hüküm yoksa,
 tarafların her biri,
 hakkını dayandığı
 olguların varlığını
 ispatla yükümlüdür.
 TMK 3. madde

“Hastanın Yüksek Yararı”

21.07.2010 tarih ve 27648 sayılı resmi gazetede
“Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali
Sorumluluk Sigortasında Kurum Katkısına İlişkin Usul
ve Esaslara Dair Tebliğ” yayınlanmış,
28.08.2012 ve 26.07.2014 tarihlerinde“genel şartlar”
kısmında değişiklik yapılmıştır..

6100 sayılı HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU

Uzman Görüşü

MADDE 293-

- (1) Taraflar, dava konusu olayla ilgili olarak, uzmanından bilimsel mütalaa alabilirler. Sadece bu nedenle ayrıca süre istenemez.
- (2) Hâkim, talep üzerine veya resen, kendisinden rapor alınan uzman kişinin davet edilerek dinlenilmesine karar verebilir. Uzman kişinin çağrıldığı duruşmada hâkim ve taraflar gerekli soruları sorabilir.
- (3) Uzman kişi çağrıldığı duruşmaya geçerli bir özürlü olmadan gelmezse, hazırlamış olduğu rapor mahkemece değerlendirmeye tabi tutulmaz.

UZMAN GÖRÜŞÜ
HANGİSİ DİŞİ...?

Uzman Görüşünde Birinci İş;

Sağlık çalışanı ile

hasta arasındaki ilişkinin

varlığını tespit etmektir.

SONUÇ

- Haklarımızı bilmeliyiz.!
- Hastaların haklarına sahip çıkmalıyız.!
- İyi hekimlik uygulaması için hukuk okuryazarlığımız olmalı.!
- Tıbbi Deontolojiye mutlak uymalıyız.!
- Sağlık yönetimini bilmeliyiz.!
- Sağlık politikalarına karşı duyarlı olmalıyız.!
- Mesleki örgütümüzün gücünü hissetmeliyiz.!
- Uzmanlık Derneklerimize güç vermeliyiz. !
- Mesleğimizi SANATIMIZA uygun yapmalıyız.!

Y. Doç. Dr. Nezih VAROL

Halk Sağlığı ve Adli Tıp Uzmanı

www.sahumer.net

nezihvarol@sahumer.net

0.542.2421392 - 0.505.3303919

Sağlık Hukuku Merkezi

SAHUMER

SAğLIK EğİTİM ve DANIřMANLIK LTD. şTİ.